

NACIONALINĖ MOKYKLŲ VERTINIMO AGENTŪRA

TRAKŲ GIMNAZIJOS IŠORINIO VERTINIMO ATASKAITA

IŽANGA

Vizito laikas – 2018 m. vasario 5–8 d.

Vizito tikslas – mokyklų veiklos kokybės išorinis vertinimas.

Išorės vertintojų komanda:

Vadovaujančioji vertintoja – Olivija Saranienė.

Išorės vertintojai:

Irma Kriaučeliūnienė, Ana Pavilovič-Jančis, Danguolė Zalepūgienė.

Išorės vertintojai stebėjo 56 Trakų gimnazijos (toliau – gimnazijos) ugdomąsias veiklas – 52 pamokas, du neformaliojo švietimo užsiėmimus ir dvi klasių valandėles. Išorinio vertinimo metu gilintasi į mokinių, mokytojų veiklą pamokose, gimnazijos vadovų ir aptarnaujančio personalo darbą, jie stebėti natūralioje aplinkoje. Vizito metu išorės vertintojai kalbėjosi su mokyklos darbuotojais, savivaldos institucijų atstovais, mokiniais, mokinių tėvais, socialiniais partneriais. Buvo analizuojami kai kurie gimnazijos veiklos, mokinių pasiekimų ir pažangos fiksavimo dokumentai, NMVA, NEC, ŠVIS ir Trakų r. savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus pateikta informacija.

I. MOKYKLOS KONTEKSTAS

Trakų gimnazija - bendrojo ugdymo įstaiga, įgyvendinanti ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pirmos ir antros dalies pagrindinio, vidurinio ugdymo ir neformaliojo švietimo programas. Gimnazijos savininkas – Trakų rajono savivaldybė.

Gimnazijos ugdymo procesas vyksta sutvarkytose, estetiškose ir funkcionaliiose erdvėse. Tinkamai įrengti ir aprūpinti dauguma kabinetų, klasių, puikias ugdymosi galimybes suteikia biblioteka ir kitos erdvės. Vertintojai pastebėjo, kad visi bendruomenės nariai saugo ir puoselėja gimnazijos patalpas, puošia jas gėlėmis ir mokinių darbais.

Trakų gimnazija išsiskiria draugiškumu, bendruomeniškumu ir prasminga tinklaveika. Vertintojų surinkta informacija leidžia teigti, kad šioje mokykloje nuoširdžiai rūpinamasi visais mokiniais, tinkamai ugdomos jaunuolių vertybinės nuostatos, todėl sėkmingai integruojasi skirtingų tautybių mokiniai. Jokių nesutarimų, konfliktų išorinio vertinimo metu nepastebėta. Tai - nemenkas mokytojų, klasių vadovų, administracijos ir socialinės pedagogės nuolatinių pastangų rezultatas.

Gimnazijos veiklos kokybės išorinio vertinimo metu mokėsi 212 mokinių, buvo 15 klasių ir grupių komplektų, dirbo 35 pedagogai. Nors dauguma jų nuolat tobulina savo kvalifikaciją, tačiau ugdymo proceso kaita pereinant nuo mokymo prie mokymosi yra nepakankama. Atsižvelgdama į išorinio mokyklos veiklos kokybės vertinimo išvadas, Trakų gimnazijos bendruomenė turėtų susitelkti į pamokos, kaip svarbiausios ugdomosios veiklos, tam tikrų aspektų tobulinimą, didelį dėmesį pirmiausia skirti vertinimo ir įsivertinimo kriterijų pamokoje formulavimui, ugdymo diferencijavimui, mokinių pažangą ir pasiekimus užtikrinančio pamokos uždavinio įgyvendinimui.

II. MOKYKLOS STIPRIEJI IR TOBULINTINI VEIKLOS ASPEKTAI

Stiprieji gimnazijos veiklos aspektai

1. Asmenybės tapsmas (1.1.1. – 3 lygis). Vertintojams kalbant su mokiniais, mokytojais, tėvais (globėjais, rūpintojais) paaiškėjo, kad gimnazija skatina mokinius suvokti save kaip svarbius bendruomenės narius, vertinti save ir savo gebėjimus pozityviai, taip padėdama mokiniams ugdyti asmeninę kompetenciją. Gimnazijos tarybos ir Vaiko gerovės komisijos atstovai pokalbių metu džiaugėsi, kad mokiniai yra drausmingi, draugiški, nesityčioja vieni iš kitų, kilusios problemos

spendžiamos iš karto. Šią informaciją patvirtino ir Mokinių tarybos atstovai, kurie nurodė, kad gimnazijoje jaučiasi saugiai. Socialinės pedagogės 2017 m. atlikto tyrimo apie ugdymo(si) aplinkos palankumą duomenimis, 87 proc. 7–8 ir I–IV gimnazijos klasių mokinių, atsakydami į klausimą „Ką manai apie dabartinį gyvenimą?“ nurodė, kad jaučiasi labai arba pakankamai laimingi. Išorinio vertinimo savaitę neužfiksuota konfliktinių situacijų, destruktivaus mokinių elgesio, pamokose nekilo problemų dėl mokinių drausmės - tai rodo, kad mokiniai gebėjo valdyti save stresinėse situacijose, laikytis susitarimų. Aukščiau minėto tyrimo duomenimis, 64 proc. 7-8 ir I-IV gimnazijos klasių mokinių į klausimą „Ar dažnai elgiesi priešingai, nei reikalauja mokinio elgesio taisyklės?“ atsakė, kad taip elgiasi labai retai, 87 proc. mokinių nurodė, kad nerūko arba yra bandę rūkyti, bet neberūko. Tai rodo mokinių atsparumą neigiamoms įtakoms bei gebėjimą sąmoningai pasirinkti sveiką gyvenimo būdą. Išorės vertintojai daro išvadą, kad gimnazija rūpinasi mokinių asmenybės tapsmu, tinkamai organizuodama veiklas, kurios formuoja mokinių pasitikėjimą savimi, valdymąsi stresinėse ir konfliktinėse situacijose bei emocinį atsparumą žalingiems įpročiams.

2. Mokyklos pasiekimai ir pažanga (1.2.2. – 3 lygis). Mokiniai, mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) ir gimnaziją baigę mokiniai patenkinti gimnazijos indėliu ugdant asmenybes – ugdymo tikslais, būdais, rezultatais. Tai užfiksuota mokyklos pažangos anketoje, kurioje vienas iš aukščiausio tėvų pritarimo sulaukusių teiginių yra „*Iš mano vaiko mokytojai tikisi pažangos pagal jo gebėjimus*“ (įvertis – 3,8), mokiniai pritaria teiginiui „*Mokytojai man padeda pažinti mano gabumus ir pomėgius*“ (įvertis – 3,1). Gimnazijoje nuolat analizuojami, apibendrinami ir susumuojami ugdymosi pasiekimų rezultatai. Jie gaunami remiantis mokinių veiklos ir elgesio stebėjimu, atliktų darbų vertinimu, kontrolinių bei kitų vertinimo užduočių, pagrindinio ugdymo pasiekimų, standartizuotų testų/Nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinimo rezultatais. Vertintojai, išanalizavę 2017 m. Nacionalinio egzaminų centro ataskaitą, patvirtina, kad šios gimnazijos mokinių valstybinių brandos egzaminų rezultatai pakankamai geri, kai kurių dalykų (pvz., istorijos) – viršija Trakų r. mokyklų ir šalies mokyklų vidurkį. Trakų gimnazijos abiturientų išlaikytų VBE procentas 2016 ir 2017 metais yra aukštesnis už savivaldybės ir šalies išlaikytų egzaminų procentą. Nors Trakų gimnazijos VBE, išlaikytų 16–35 balais, procentas yra aukštesnis, o išlaikiusiųjų 36-85 balais procentas žemesnis už rajono ir šalies, tačiau išlaikiusiųjų pagrindiniu ir aukštesniu lygiu abiturientų procentas yra padidėjęs palyginus su 2015 metais. Išanalizavus VBE rezultatus ir kitus mokinių akademinis pasiekimus daroma išvada, kad daugumos mokinių ugdymosi pasiekimai atitinka Bendrosiose ugdymo programose keliamus tikslus ir gimnazijoje besimokančių mokinių galias.

3. Pagalba mokiniui (2.1.3. – 2 lygis, nurodytas aspektas – 3 lygis). Į išylančias problemas gimnazija reaguoja greitai, nelaukdama pagal susitarimą 3 dienų, priklausomai nuo situacijos bendradarbiaujama su įvairiomis tarnybomis: Trakų r. savivaldybės administracijos vaiko teisių apsaugos skyriumi, Trakų r. pedagogine psichologine tarnyba, Trakų r. paramos šeimai ir vaikams centru. Gimnazija tinkamai rūpinasi mokinių socialine padėtimi, bendradarbiaudama su Lentvario kompleksinių paslaugų šeimos centru, Trakų globos ir socialinių paslaugų centru. Vaikams iš socialiai remtinų šeimų yra skiriama parama. Iš pokalbio su Vaiko gerovės komisija, administracija, socialine pedagoge paaiškėjo, kad gimnazija dažnai gauna paramą iš rėmėjų. Vertinimo savaitę gimnazija taip pat gavo paramą ir planavo ją skirti mokiniams iš socialiai remtinų šeimų. Išskirtinai svarbi yra socialinės pedagogės veikla: ji aktyviai padeda mokytojams ir mokiniams spręsti iškilusias problemas, veda užsiėmimus mokiniams, skaito pranešimus mokytojams, tėvams (globėjams, rūpintojams, tėviams), rūpinasi mokinių pavėžėjimu, nemokamu mokinių maitinimu, konsultuoja mokinius dėl karjeros, vykdo projektus, organizuoja prevencinę, socialinę-pilietinę veiklą, koordinuoja Mokinių tarybos veiklą, vadovauja Gimnazijos tarybai, yra Įsivertinimo grupės narė. Iš pokalbių su Metodine taryba, Vaiko gerovės komisija, Gimnazijos taryba paaiškėjo, kad socialinės pedagogės veiklą jie pastebi ir puikiai vertina. Daugumoje (75 proc.) pamokų mokytojai teikė pagalbą mokiniams, pvz., specialiujų ugdymosi poreikių mokiniams skyrė individualias užduotis, buvo sudarytos tinkamos galimybės mokiniams tartis tarpusavyje, padėti vieni kitiems. Beveik visose pamokose vyravo pagarbūs, šilti santykiai, skatinantys kreiptis pagalbos į mokytoją.

4. Mokymosi džiaugsmas (2.2.1. – 2 lygis, nurodytas aspektas – 3 lygis). 19,23 proc. stebėtų pamokų vertintojai mokymosi džiaugsmą išskyrė kaip stiprųjį pamokos aspektą. Minėtose pamokose mokytojai siūlė prasmingas veiklas, kurios skatino smalsumą, sudarė sąlygas patirti

pažinimo ir kūrybos džiaugsmą. Kitokios mokymosi patirties įgyti ir patirti mokymosi džiaugsmą mokiniams siūloma dalyvaujant atvirose gimnazijos forumuose, mokinių savivaldos veikloje, organizuojant renginius, dalyvaujant projektuose, įsitraukiant į gimnazijos aplinkų bendrakūrą. Gimnazijos mokiniai įgyja prasmingos ir auginančios patirties dalyvaudami projektuose, konkursuose, neformaliojo vaikų švietimo veiklose.

5. Ugdymas mokyklos gyvenimu (2.3.2. – 3 lygis). Iš pokalbio su Trakų gimnazijos mokinių tėvais paaiškėjo, kad jie džiaugiasi, jog jų vaikams gera mokykloje. Tėvai pabrėžė, kad pasitiki čia dirbančiais mokytojais ir administracija, kurie tinkamai rūpinasi vaikais. Beveik visose (90 proc.) stebėtose pamokose dominavo labai geri ir geri mokinių bei mokytojų tarpusavio santykiai, aiškūs tvarką ir drausmę palaikantys reikalavimai, pagarba ir darbingas mikroklimatas, todėl galima teigti, kad gimnazijoje sudarytos sąlygos kiekvienam jaustis vertingam, reikalingam ir saugiam. Aktyviausieji gimnazijos mokiniai yra susibūrę į Mokinių tarybą, į kurią įeina 7-12 kl. mokiniai, klasių. Mokinių tarybos nariai dažniausiai prisideda organizuodami renginius: Šimtadienį, Valentino dieną ir kt. Jie stengiasi įgyvendinti savo idėjas organizuodami mokinių laisvalaikį, o kurdami mokymosi aplinkas, puoselėdami mokyklos tradicijas prisideda prie mokytojų iniciatyvos. Pokalbyje mokiniai nurodė, kad jie patenkinti, kad mokytojai rodo tinkamas iniciatyvas, kurias jie linkę palaikyti, padėti įgyvendinti. Iš pokalbių su bendruomenės nariais darytina išvada, kad mokykloje saugiai jaučiasi dauguma bendruomenės narių, čia vyrauja pagarba, tolerancija, nuoširdumas, mandagumas.

6. Pastatas ir jo aplinka (3.1.2 – 4 lygis). Trakų rajono savivaldybės administracija per pastaruosius dvejus metus didelį dėmesį skyrė gimnazijos materialinės būklės gerinimui, pastato rekonstrukcijai, ugdymo(si) aplinkų remontui, tam panaudotos savivaldybės biudžeto ir Lenkijos draugijos (Wspólnota Polska) lėšos. Pastato renovacijos ekonominė nauda akivaizdi: pagerėjo vėdinimas, pakeistos grindų dangos, renovuotos laiptinės, mokomieji kabinetai, socialinio pedagogo, kūno kultūros mokytojo kabinetai. Pastato vidus yra estetiškas, kuriantis gerą nuotaiką, mokinių amžių atitinkantį jaukumą, ugdantis mokinių gerą skonį ir darnos jausmą. Ugdymosi aplinkų stebėtose pamokose apibendrintas vertinimas pateiktas 6 lentelėje.

Ugdymosi aplinkų stebėtose pamokose apibendrintas vertinimas (N=52)

1 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai
12 pamokų	24 pamokos	16 pamokų	0 pamokų
23,07 proc.	46,16 proc.	30,77 proc.	0 proc.

Bendras ugdymo(si) aplinkos vertinimo vidurkis stebėtose pamokose – 2,92. Iš 1 lentelės duomenų matyti, kad 69,23 proc. stebėtų pamokų ugdymo(si) aplinkomis naudotasi gerai ir labai gerai – šiose pamokose pastebėta, kad mokomieji kabinetai estetiškai ir jaukūs, iš esmės aprūpinti reikiama įranga ir priemonėmis.

7. Edukacinės išvykos (3.2.1. – 3 lygis). Tai, kad mokytojai domisi mokymosi ne mokykloje – gamtoje, kultūros įstaigose, įmonėse, valdžios institucijose ir kitose aplinkose – galimybėmis ir organizuoja realaus pasaulio pažinimu grįstą ugdymą už mokyklos ribų esančiose aplinkose, vertinama kaip stiprusis gimnazijos veiklos aspektas. Dauguma edukacinių išvykų mokiniams yra atsakingai organizuojamos ir apmokamos iš mokinio krepšelio ir rėmėjų lėšų. Dažniausiai pamokos vyksta artimiausioje aplinkoje: Trakų salos pilyje, viešojoje bibliotekoje, apylinkės teisme ir kitose Trakų miesto įstaigose. Pokalbiuose su vertintojais mokiniai, mokytojai ir tėvai vardino ugdymosi už rajono ribų pavyzdžius: edukacinės programos Lietuvos jūrų, etnokosmologijos, pinigų, geležinkelio muziejuose, Lietuvos Respublikos Seime, Valdovų rūmuose, Genocido aukų muziejuje. Straipsniai gimnazijos internetiniame puslapyje iliustruoja, kaip organizuodami išvykas mokytojai aktualizuoja mokymą(si). Pvz., Trakų gimnazijos mokiniai vieni pirmųjų aplankė Vilniaus Signatarų namus ir pamatė Lietuvos Nepriklausomybės aktą ir ekspoziciją apie to meto istorinį laikotarpį. Mokinių tėvai vertina šį mokyklos veiklos aspektą, įvardindami kaip gimnazijos išskirtinumą, ir pripažįsta, kad mokiniai turi gerų galimybių mokytis kitaip ir tokiu būdu įgyti įvairesnės patirties.

8. Optimalus išteklių paskirstymas (4.1.1. – 3 lygis). Materialiniai mokyklos ištekliai naudojami lanksčiai ir kūrybingai. Bendruomenės atstovų (mokytojų, tėvų) teigimu, dėl finansų naudojimo visada tariamasi, mokyklos bendruomenei pateikiama išsami finansinė ataskaita. Gimnazija pritraukia papildomų lėšų iš kitų finansavimo šaltinių – savivaldybės, respublikos ir tarptautinių projektų, 2 proc. gyventojų pajamų mokesčio, kurių, kaip nurodė finansininkė, nepakanka pilnam higienos priemonių įsigijimui. Privačių rėmėjų fondų gimnazija neturi. Mokykla, bendradarbiaudama su Lenkijos švietimo bei labdaros organizacijomis gauna paramą ne tik reikiamomis priemonėmis, bet ir nepasiturinčioms šeimos parenti. Tuo ypač rūpinasi tikybos mokytoja ir socialinė pedagogė. Mokyklos bendruomenė su mokyklos finansavimu supažindinama tėvų susirinkimų, Gimnazijos tarybos posėdžių metu. Racionali gimnazijos lėšų vadyba daro teigiamą įtaką mokinių ir darbuotojų darbo sąlygoms ir ugdymo kokybei.

9. Įsipareigojimas susitarimams (4.1.2. – 3 lygis). Mokyklos bendruomenės nariai įsipareigoję susitarimams. Mokyklos vadovai įtraukia bendruomenę į tikslų, uždavinių formulavimą. Sistemingai vyksta mokyklos savivaldos institucijų posėdžiai, komandų pasitarimai. Direktorius nurodė, kad kiekvieną savaitę tariamasi ir su finansininke, nes sprendimus priimant reikia žinoti ir finansines galimybes. Laikantis susitarimų, pagal mokytojų išsakytą poreikį, atnaujinamas mokyklos inventorių, organizuojamos neformaliojo švietimo veiklos. Mokyklos direktorius yra gerbiamas mokytojų, mokinių ir tėvų, jis kasdieniu elgesiu demonstruoja sutartas mokyklos vertybes, kartu su komandomis kuria ir plėtoja edukacinę aplinką, įgyvendina mokyklos numatytus tikslus, palaiko iniciatyvų įgyvendinimą. Atsižvelgiant į pateiktus duomenis daroma išvada, kad lyderystė mokykloje yra integrali pagarbios darbinės kultūros dalis.

10. Mokyklos tinklaveika (4.2.3. – 4 lygis). Gimnazija yra atvira partnerystei su vietos savivaldos organizacijomis, akademinėmis ir kultūros institucijomis. Remiantis pateiktais duomenimis bei išorės vertintojų pokalbiais su Gimnazijos taryba, vadovais bei mokytojais, nustatyta, kad gimnazija bendradarbiauja su daugiau kaip 30 partnerių Lietuvoje ir užsienyje. *Prasmingi* ryšiai palaikomi su Lietuvos ir Lenkijos mokyklomis, dalinantis pedagogine patirtimi, organizuojant konferencijas, dalyvaujant tarptautiniuose projektuose, konkursuose, pilietinėse akcijose. Tinkamas dėmesys gimnazijoje skiriamas ugdymui karjerai. Mokant jaunimą planuoti savo ateitį palaikomi glaudūs ryšiai su Lietuvos Edukologijos, Gedimino technikos, Tarptautinių santykių, Kauno technikos, Gdansko (Lenkija) universitetais, Vilniaus kolegija, Vilniaus technologijų ir verslo, Aukštadvario žemės ūkio mokyklomis, Suvalkų, Ostrolenkos (Lenkija) kolegijomis. Aukštųjų mokyklų studentai gimnazijoje atlieka praktiką. Socialiniai partneriai Lietuvos lenkiškų mokyklų mokytojų sąjunga ir draugija „Wspólnota Polska” teikia materialinės paramos – įsigyta vaizdo įranga, IKT priemonės, vadovėliai, organizuojami konkursai, mokytojų kvalifikacijos tobulinimo renginiai.

Tobulintini gimnazijos veiklos aspektai

1. Pažangos pastovumas (1.2.1. – 2 lygis). Išanalizavus stebėtų pamokų protokolus paaiškėjo, kad dauguma mokytojų (apie 73 proc.) planuodami pamoką tiesiog išvardino beveik visas bendrąsias kompetencijas, nors veiklose jų ugdymas neatsispindėjo. 15,38 proc. stebėtų pamokų mokinio asmeninės pažangos pamatavimas vertintojų įvardintas kaip tobulintinas pamokos aspektas. Šias pamokas apibendrinant dažniausiai akcentuota emocinė būsena, aptartos veiklos, pažangos įsivertinimas ir apibendrinimas nesusieti su pamokos uždaviniu, nepamatuoti individualūs pasiekimai, neišryškinta kiekvieno mokinio pažanga. Išorės vertintojai *pažangos pastovumą* išskiria kaip vieną iš tobulintinų gimnazijos aspektų. Tikėtina, kad mokinių pažanga gerėtų, jei mokytojai ją dažniau fiksuotų, aptartų, mokytų mokinius savistabos, ugdytų gebėjimą prasmingai įsivertinti, numatyti tolimesnius tikslus, t.y., stiprintų pačių mokinių atsakomybę už ugdymosi rezultatus, lyginant juos su išsikeltu pamokos uždaviniu.

2. Planų naudingumas (2.1.2. – 2 lygis). Išanalizavus gimnazijos ugdymo planą pastebėta, kad šiam dokumentui trūksta konkretumo: nenurodyti aiškūs susitarimai dėl ugdymo programų vykdymo ypatumų, ugdymo turinio planavimo, integravimo, vertinimo ir stebėsenos vykdymo procedūrų, pamokų, skiriamų mokinių ugdymosi poreikiams tenkinti, socialinei-pilietinei veiklai vykdyti, mokymosi pagalbai teikti, panaudojimo, nenurodyti gimnazijos norminių dokumentų

patvirtinimai dėl galiojančių susitarimų. Gimnazijai siekiant išsikelti ugdymo tikslus rekomenduojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. V-446 dėl 2017-2018 ir 2018-2019 mokslo metų pradinio ugdymo programos ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. V-442 dėl 2017-2018 ir 2018-2019 mokslo metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planų 2 punktu, kuris apibrėžia bendruosius ugdymo programų vykdymo reikalavimus ir pateikia rekomendacijas mokykloms ugdymo turiniui formuoti ir ugdymo procesui organizuoti.

3. Užduočių ir veiklų diferencijavimas pamokoje (2.2.2. – 2 lygis). Mokytojai iš dalies žino mokinių ugdymosi poreikius, gebėjimus, mokymosi tempą: kai kuriose pamokos informacijos kortelėse buvo nurodyti tam tikrų mokymosi poreikių turintys mokiniai, pvz., „gabūs“, „atėjęs iš kitos miesto mokyklos“, „reikia daugiau dėmesio“ ir pan. Gimnazijos ugdymo plane numatyta diferencijuoti ugdymą(si) - atsižvelgti į mokinio turimą patirtį, motyvaciją, interesus, siekius, gebėjimus, mokymosi stilių, pasiekimų lygius, atsižvelgiant į tai pritaikyti mokymosi uždavinius ir užduotis, ugdymo turinį, metodus, mokymo(si) priemones, tempą, aplinką, tačiau vertintojų stebėtose pamokose paveikiam veiklos diferencijavimui buvo skirta nepakankamai dėmesio. Pirmiausia tai pasakytina apie gabiųjų, mokymosi motyvacijos nestokojančių ir ne visada galimybes realizuojančių mokinių ugdymą. Tikėtina, kad mokinių mokymosi suasmėninimas, skatinimas kelti individualius mokymosi tikslus, veiklos, turinio ir mokymosi tempo atskiriems mokiniams parinkimas pagal jų poreikius ir gebėjimus, grįžtamojo ryšio strategijų taikymas siekiant išsiaiškinti individualizavimo ir diferencijavimo poreikį, galimybė pasirinkti užduotis atsižvelgiant į galimybes, mokymosi stilius didintų mokinių pasitikėjimą savo jėgomis, atsakomybę už išmokimą, sudarytų sąlygas įvairių gebėjimų mokiniams patirti mokymosi sėkmę, mokiniai pasiektų geresnių mokymosi rezultatų.

4. Ugdymo metodų ir būdų įvairovė (2.2.2. – 2 lygis). Iš stebėtų pamokų analizės paaiškėjo, kad dalis (55,77 proc.) stebėtų veiklų organizuotos tradiciškai, jose vyravo tradiciniai metodai ir būdai: dominavo mokytojo veikla, aiškinimas, pokalbis, demonstravimas, savarankiškas mokinių darbas atliekant vienodas užduotis. 34,61 proc. stebėtų veiklų mokiniams sudarytos sąlygos dirbti partneriškai, 17,31 proc. veiklų mokiniai galėjo bendradarbiauti grupėse, kai mokytojai taikė užduotis ir metodus, skatinančius mokinių susidomėjimą, aktyvumą, iniciatyvą, motyvaciją. Mokytojai turėtų atkreipti dėmesį į šį aspektą ir dažniau taikyti mokymosi motyvaciją stiprinančius, mokinius aktyvinančius, jų socialumą ugdančius ugdymo metodus, kad būtų geriau tenkinami šiuolaikinių mokinių aktyvaus mokymosi, eksperimentavimo, tyrinėjimo, diskutavimo, bendravimo, bendradarbiavimo poreikiai ir sėkmingiau būtų ugdomos esminės ne tik dalykinės, bet ir bendrosios kompetencijos.

5. Vertinimo kriterijų aiškumas (2.4.1. – 2 lygis). Kaip tobulintinas pamokos aspektas dažniausiai išskirtas vertinimo kriterijų aiškumas – 23 pamokose (44,23 proc.). Šių pamokų stebėjimo protokoluose išorės vertintojai fiksavo, kad vertinimo kriterijai nėra aiškūs: pamokos pradžioje neaptarta su mokiniais, ko iš jų tikimasi, koks turi būti gerai atliktas darbas, kaip ir kokiais kriterijais vadovaujantis bus matuojama pažanga pamokoje. Tik 6 pamokose vertinimo kriterijai buvo gana aiškūs, formuluoti pamokos uždavinyje, aptarti su mokiniais veiklų pradžioje. Remiantis šiais duomenimis, darytina išvada, kad vertinimo kriterijų aiškumas yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas. Jei mokytojai pamokoje planuotų vertinimą, numatytų aiškius vertinimo kriterijus ir juos aptartų su mokiniais, tikėtina, tai padėtų mokiniams susidaryti tinkamą supratimą apie reikalavimus kokybiškai atliktam darbui, sudarytų sąlygas matuoti pasiekimus ir pažangą, padarytą pamokoje, kelti tolesnius mokymosi tikslus.